

Otroci iz vrtca naj opozarjajo svoje starše

Pogovor s Slavico Lesica Koleča o Gorski straži

»Ne trgajte rož ob poti, da bi jih ohranili, ohranile se bodo same, cvetoč ob poti.«

✍ in 📷 Marjan Bradeško

Pred mnogimi leti smo na gimnaziji Vič v Ljubljani v okviru planinske skupine izvedli tečaj za gorske stražarje. Vodil ga je naš profesor zgodovine, neutrudni dr. Janez Marolt, ki je nekatere med nami za vedno zapisal goram. Učili smo se, naj iz narave ne odnašamo ničesar, saj lahko že skromen šopek cvetja, utrgan vsako leto, povzroči, da se narava na tistem mestu povsem spremeni in cvetje izgine. Ponavljali smo imena rožic, nekateri smo se prvič srečali z latinskimi izrazi, nazadnje pa smo uspešno naredili izpit. Izkaznice, na katere smo bili res ponosni, nam je izročila Slavica Lesica Koleča, dolgoletna načelnica odseka za varstvo narave in gorsko stražo (GS) pri planinskem društvu Ljubljana Matica. Četudi je že upokojena, je še vedno navdušena nad naravo in prav ona je bila pobudnica izleta po Jesenkovi poti na Rožnik maja lani, ob praznovanju petdesetletnice Gorske straže. Prosili smo jo za kratek pogovor. Seveda je prišla v majici Gorske straže.

Najprej vaša osebna izkaznica, prosim.

Slavica Lesica Koleča, rojena – da, planinsko ime – Pastir.

Pastir?

Da, bila sem dušni pastir za vse fante z odseka, ko so se morali v dolgih vojaških dneh nekemu zaupati v pismih. Planinsko krščena pa sem bila na Vrtaški planini; za kazen nisem smela srečati nobene ovce – pa jih je bila vsa planina polna.

Slavica Lesica Koleča

Povejte kaj o svojem delu v planinskem društvu Ljubljana Matica.

Imela sem srečo, da sem tudi po službeni dolžnosti hodila v hribe. Kot računovodkinja sem veliko časa preživela po naših kočah, po tri dni na Sedmerih, po tri dni na Kredarici – kar pri vremenarjih, da sem imela mir. In več kot trideset let sem bila načelnica odseka za varstvo narave in gorsko stražo. Pridružila sem se mu kmalu po ustanovitvi.

Kako pa je bilo v tistih časih?

Prav neverjetno. Imeli smo po sto tečajnikov, tečaji so potekali na gimnaziji Poljane v Ljubljani, ki nam je odstopila prostore, sodelovali so tudi profesorji biologije, med drugim dr.

Tone Wraber. Na študijske izlete, tudi do deset na leto smo jih organizirali, smo odhajali s polnimi avtobusi.

Kaj vse ste počeli?

Kot inštruktorica varstva narave sem predvsem skrbela za tečaje, predavala po šolah in vodila študijske izlete. Spomladi smo začeli z Ljubljanskim barjem (močvirska logarica - *Fritillaria meleagris*), potem smo šli na Boč (velikonočnica - *Pulsatilla grandis*), nato više v gore ... In zares smo veliko delovali, kot rečemo, na terenu. Na Golici smo pobirali utrgane in odvržene narcise (*Narcissus stellaris*), potem pa sem jih razvažala po Ljubljani in polagala k spomenikom. So me policisti kar čudno gledali. In seveda - očiščevalne akcije, veliko smo jih izvedli zlasti okoli koč in po poteh, ki jih je upravljalo naše društvo.

Je to kje zapisano?

Vestno smo zapisovali vse, naš odsek ima lepo urejen arhiv, poročila z izletov, spisek vseh članov v vseh obdobjih, ki sem ga lani ob praznovanju s pridom uporabila. Kar štirinajst dni sem klicala naokoli.

S kakšno vrsto narave ste se predvsem ukvarjali?

Z živo, z rožami in živalstvom. Srečala sem tudi medveda, divje prašiče ...

In vaša prva srečanja z rastlinstvom?

Ja, na Sedmerih sem poskušala določiti neko blazinico cvetja. S ključem za določanje ra-

Zgledno urejen arhiv odseka

stlin sem se je lotila - in končala pri granatnem jabolku. Ne ravno blizu, mar ne?

Se spominjate še kakšnih zanimivih dogodkov?

V koči na Sedmerih je eden izmed naših članov iz objestnosti vrgel vžigalico v koš za smeti. Nemudoma smo ga izključili. Prav tako tistega, ki je po hribih lepil nalepke z napisom »Strup«. Glede na to, da je bilo naše delovanje predvsem preventivno (drugih pooblastil Gorska straža tudi ni imela), smo morali biti do svojih članov strogi. Kdo pa naj bo vzor, če ne člani sami?

Kaj menite o današnjih razmerah?

Okoli koč je bolje, čisteje, ampak vse manj je pravih planincev - če lahko prinesejo polno embalažo gor, bi lahko tudi prazno dol, ne pa, da jo puščajo po hribih!

In kako je s samo Gorsko stražo?

Prav tako je potrebna, kot je bila nekoč. Žal pa manjka navdušenja, takih, ki »vlečejo«. In mladino je treba vzgajati zgodaj, tako da bodo otroci iz vrta opozarjali starše.

Za konec pa še: katera je vaša najljubša roža?

Rapontika (*Stemmacantha rhapontica*) v dolini Sedmerih jezer, druga najljubša pa velikonočnica na Boču. ○